

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y -
r e l s e s framställning till Ålands lands-
ting med förslag till landskapslag om lotte-
rier.

I riket har lotterilagstiftningen undergått ändring innevarande år genom antagande av lotterilagen av den 1 september 1965 (FFS 491/65). Lagen träder i kraft den 1 januari 1966 och samtidigt upphävas 1,2 och 3 §§ 43 kapitlet strafflagen, vilka stadganden innehålla straffstadgan- dena för olagliga lotterier. I jämförelse med gällande lotteriförordning av den 14 juni 1951 (FFS 372/51) är den nya lotterilagen mera visträckt i det att dess stadganden gälla också penninglotterier, vadhållning, pen- ningautomater och spelautomater.

Gällande landskapslag av den 5 juli 1950 angående offentliga lotteri- er i landskapet Åland (24/50) bygger visserligen på rikets förordning från år 1944 men skiljer sig dock icke väsentligt från rikets gällande förordning. Den nya rikslagen samt den omständigheten, att intresset för uppsättande av olika slag av spelautomater på senaste tiden tillta- git, ger anledning till en revision av gällande landskapslag.

Enligt landskapsstyrelsens uppfattning borde inkomsterna av all sådan verksamhet, som avses i den nya lotterilagen, gå till allmännyttiga ändamål. På samma ståndpunkt är också rikets lotterilag, där utöver humanitära och sociala ändamål också anordnande av semesterplatser för allmänheten beaktats. För att detta syftemål skall kunna uppnås, synes det landskapsstyrelsen nödvändigt att hela denna verksamhet, bortsett från lotterier och vadhållning, anförtros en centralorganisation under landskapsstyrelsens kontroll, varigenom onödig konkurrens mellan olika välgörenhetsorganisationer undviks och verksamheten kan regleras på ett ändamålsenligt sätt. I riket torde avsikten vara att anförtro penning- automatföreningen dessa uppgifter.

Lotterilagstiftningen anses falla inom det lagstiftningsområde, som i 13 § 1 mom. 12 punkten självstyrelselagen är angivet med uttrycket "upprätthållande av allmän ordning och säkerhet". Landskapets lagstift- ningsrätt bör sålunda i princip vara klar. I tvenne detaljfrågor av väsentlig betydelse synes dock lagstiftningsbehörigheten vara oklar.

I samband med ikraftträdandet av den nya lotterilagen i riket upphä- vas 1,2 och 3 §§ 43 kap. strafflagen, vilka stadganden innehålla straff- bestämmelserna för olagliga lotterier. Straffbestämmelserna komma där- efter att finnas i lotterilagen. Enligt 11 § 2 mom. 13 punkten själv- styrelselagen är lagstiftningsrätten beträffande "den allmänna straff- lagen" förbehållen rikets lagstiftande organ. Å andra sidan stadgas i 13 § 1 mom. 11 punkten, att landskapet har lagstiftningsbehörighet be-

träffande "bestämmelser om bötesstraff och utsättande av vite och annat äventyr inom rättsområden, hänförda till landskapets lagstiftningsbehörighet". Utgår man ifrån att uttrycket "den allmänna strafflagen" måste anses omfatta samtliga stadganden i strafflagen, också stadgandena i 41-44 kapitlena, även om en del av dem gälla områden, som annars höra till landskapets lagstiftningsbehörighet, så skulle stadgandena i SL 43:1-3 vara av rikslagstiftningsnatur. Överföringen av dessa stadganden från strafflagen till lotterilagen kan knappast medföra en utvidgning av landskapets lagstiftningsbehörighet, utan måste stadgandena i sådant fall fortfarande vara av rikslagstiftningsnatur och kunna endast i sak oförändrade intagas i landskapslag.

I samband med frågan om lagstiftningsbehörigheten bör ytterligare observeras, att 4 § 43 kapitlet strafflagen fortfarande är gällande. Detta stadgande lyder:

"Den, som håller hus för bedrivande av äventyrligt spel eller å värdshus eller annat offentligt ställe föranstaltar sådant spel, straffes med böter eller fängelse i högst ett år.

Tillåter ägare av eller föreståndare för värdshus eller annat dylikt offentligt ställe, att äventyrligt spel där förehas, straffes med högst femtio dagsböter och varde, om brottet det förtjänar, dessutom förklarad oberättigad att utöva eller förestå värdshusrörelse eller annan sådan näring.

Den, vilken deltar i äventyrligt spel, evad det sker å sådant ställe som i 1 mom. omförmäles, eller annorstädes, straffes med högst tjugo dagsböter.

Penningar och annat gods, som överkommas å spelbordet eller i spelbanken, vare förbrutna."

Då detta stadgande såsom ingående i strafflagen är undantaget landskapets lagstiftningsbehörighet enligt vad ovan anfördes, torde den slutsatsen vara riktig, att landskapets lagstiftningsbehörighet är begränsad till vad som enligt lotterilagen är tillåtet äventyrligt spel, d.v.s. för närvarande spel med en högsta utfallande vinst om 50 mark (inrikesministeriets beslut 11.4 1964, FFS 182/64), samt till sådana spel, som är nämnda i lotterilagen.

Med hänvisning till det ovan anförda får landskapsstyrelsen värdsamt förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g
om lotterier.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Lotteri må föranstaltas endast med tillstånd av landskapsstyrelsen i syfte att hopbringa medel för välgörenhet eller annat ideellt ändamål såsom i denna lag stadgas.

Vad i denna lag stadgas om lotteri, gäller såväl varu- och penninglotteri som vadhållning och annan sådan verksamhet, där åt den, som mot betalning deltagar däri, utlovas genom utlottning eller annan av slumpen beroende förrättning utfallande vinst, så ock hållande av spelautomater och andra spelanordningar mot betalning till allmänhetens begagnande sålunda, att åt spelaren såsom vinst kan utfalla penningar eller spelmarker, som kunna växlas till penningar eller varor.

Stadgandena om lotteri i denna lag äga tillämpning också i fråga om rätt att deltaga i lotteri och vadhållning även om särskilda lottsedlar ej användas, samt beträffande spelmarker.

Angående emittering av premieobligationer gäller, vad om obligationslån är stadgat.

2 §.

Tillstånd att föranstalta varulotteri må beviljas endast inhemsk registrerad förening eller självständig stiftelse eller annat sådant samfund, som verkar för välgörenhet eller annat ideellt ändamål.

I 1 mom. avsedd förening, stiftelse och samfund må även utan tillstånd av landskapsstyrelsen anordna dylikt lotteri, där lotternas sammanräknade försäljningspris är högst 500 mark, om lottförsäljningen, utlottningen och utdelningen av vinsterna sker vid samma tillfälle. Anordnande av dylikt lotteri är likväl icke tillåtet vid tillställning, som föranstaltas i handelsrörelse eller affärsbyrå, under dess egentliga öppethållningstid.

3 §.

Tillstånd att hålla spelautomater och andra i 1 § 2 mom. avsedda spelanordningar mot betalning till allmänhetens begagnande må beviljas endast förening, som grundats för att bedriva sådan verksamhet, för anskaffning av medel för främjande av den allmänna folkhälsan, stödjande av barnskyddet, vården av sinnesdefekta, stödjande av åldringsvården, stödjande av invalidvården, utvecklande av ungdomsfostran, beredskap för skyddande och räddande av människoliv vid katastrofer och anskaffning eller upprätthållande av för envar öppna semesterplatser eller härmed jämförligt främjande av möjligheterna till semester.

4 §.

Angående penninglotterier, vadhållning vid idrottstävlingar och häst-

tävlingar gäller vad därom i riket är stadgat.

5 §.

Användningen av genom i denna lag avsedd verksamhet erhållna medel och ur dem beviljade understöd skall övervakas av landskapsstyrelsen.

Finner landskapsstyrelsen att i 1 mom. avsedda medel använts för sådant ändamål, för vilket de enligt denna lag eller med stöd av densamma utfärdade föreskrifter icke få användas, äger landskapsstyrelsen rätt att anmäla saken för åtal och därvid föra sakägarens talan.

6 §.

Försäljning och hållande till salu av lotter i lotteri, som hålles utanför Finland, samt främjande av sådant lotteri på annat sätt är förbjudet.

7 §.

Den som plovligen föranstaltar lotteri, för vilket landskapsstyrelsens tillstånd erfordras, säljer eller håller till salu lotter i sådant olovligen eller utomlands föranstaltat lotteri eller eljest främjar föranstaltandet av sådant, dömes för lotteribrott till böter eller till fängelse i högst sex månader.

Den som på annat sätt bryter mot denna lag eller med stöd av densamma utfärdade bestämmelser dömes för brott mot lotteribestämmelserna till böter.

8 §.

Närmare bestämmelser angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas genom landskapsförordning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1966 och genom densamma upphäves landskapslagen den 5 juli 1950 om offentliga lotterier i landskapet Åland (24/50).

Mariehamn, den 12 november 1965.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd Hugo Johansson

Lagberedningssekreterare Rolf Sundman.